

Medicinska geografija - vežbe IV:

**PROSTORNA DISPERZIJA
EPIDEMIJA I PANDEMIJA U SVETU
(*kolera i malarija*)**

EPIDEMIJA

- **Epidemija** je neobično često pojavljivanje određene bolesti u jednoj populaciji.
- Infekcijske bolesti.
- Epidemija – grčka reč (*επιδημία*): „*među narodom rasprostranjeno*”.
- **Endemija**, za razliku od epidemije, opisuje normalo i uobičajeno pojavljivanje (širenje) bolesti među jednom populacijom.

PANDEMIJA

- ***Pandemija*** je epidemija zarazne bolesti koja se širi kroz populaciju ljudi jedne veće oblasti, kontinenta ili celog sveta.
- Odnosi se na zarazne bolesti.
- Za bolesti životinja koristi se termin „*panzootija*”.

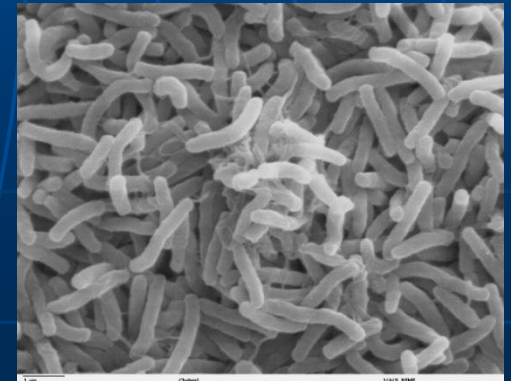
PANDEMIJA

- O pandemiji se govori kada su ispunjena *3 uslova*:
 1. U određenoj populaciji se pojavilo do tada nepoznato oboljenje;
 2. Uzročnici inficiraju ljude i izazivaju teške posledice;
 3. Uzročnici bolesti se brzo šire i zadržavaju među ljudima.

- Bolest se ne smatra pandemijom samo zato što je široko rasprostranjena ili izaziva smrt velikog broja ljudi, odnosno ona mora biti zarazna kako bi pokrenula pandemiju.
- *Na primer, rak je odgovoran za veliki broj smrtnih slučajeva širom sveta, ali se ne smatra pandemijom jer nije zarazan!*
- Tokom istorije su zabeleženi slučajevi pandemija kuge, kolere, tifusa, gripa, side, boginja, tuberkuloze, lepre, malarije, žute groznice itd.

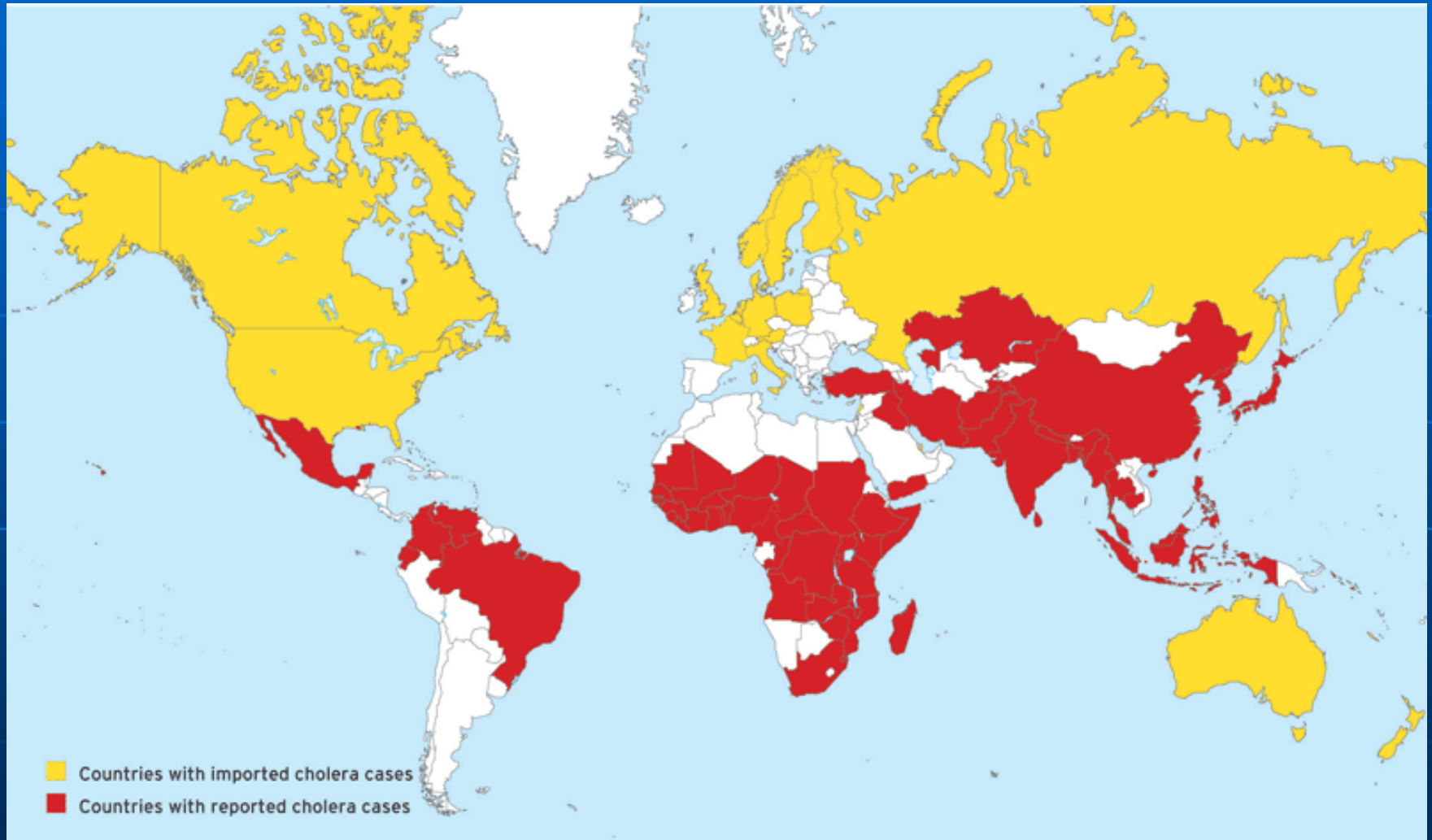
KOLERA

- Kolera je akutna infekcija koju izaziva bakterija *Vibrio cholerae*.
- Zahvata celo tanko crevo.
- Obično se javlja u toplim područjima.
- Najviše stradaju deca.
- Potencijalno smrtonosna bolest.

- Kolera se između ostalog širi vodom i morskom hranom.
- Najčešće se javlja u Aziji, na Bliskom istoku, u Africi, južnoj i centralnoj Americi, a u SAD duž obale Meksičkog zaliva. Slučajevi transportovani u Evropu, Japan i Australiju uzrokovali su lokalne epidemije.
- U endemskim područjima epidemije se obično pojavljuju za vreme toplih meseci, a najviše stradaju deca. U novozahvaćenim područjima epidemije se mogu pojaviti u bilo koje doba godine.

Sezonska distribucija kolere

MALARIJA

- Infektivna bolest kojom je potencijalno ugroženo preko 40% Svetske populacije.
- Izaziva je parazit *Plasmodium* (4 vrste)
- Prenosnik je komarac iz roda *Anopheles*.
- Najrasprostranjenija je u močvarnim područjima.

500-600 miliona ljudi je inficirano malarijom u Svetu!

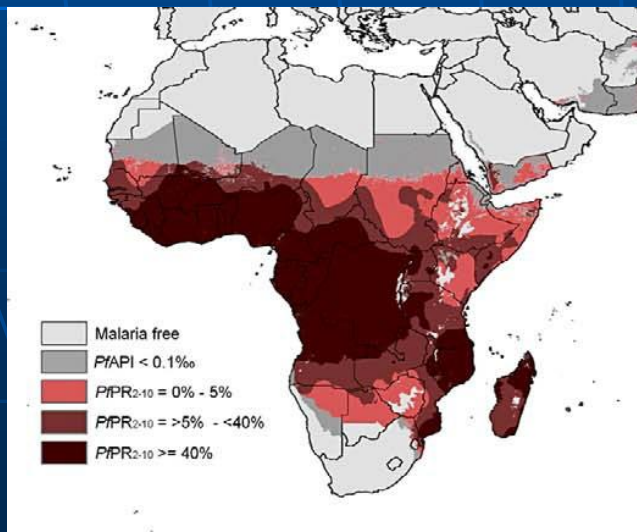
Infektivna bolest koja je uglavnom zastupljena u tropskim i suptropskim oblastima...

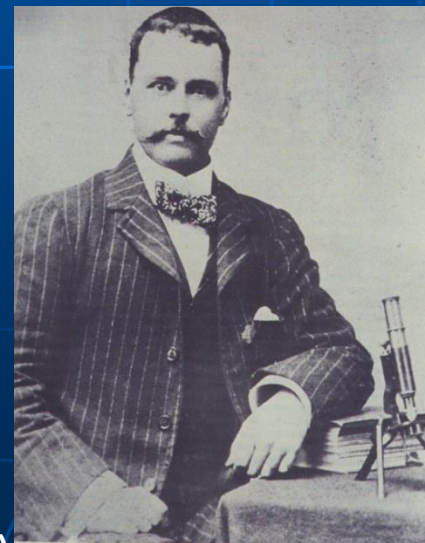
- Areas where malaria transmission never/almost never occurs
- Areas with limited risk of malaric transmission
- Areas where malaria transmission occurs frequently

Malaria je bolest endemičnog karaktera u određenim zemljama-
ovo znači da je stalno prisutna u populaciji na određenom području!

- ***Plasmodium falciparum*** je vrsta koja se geografski prostire u tropskim i suptropskim područjima. Infekcija ovim parazitom može ugroziti život obolelog u toku par dana od ulaska parazita u organizam, a kod parazita postoji rezistencija na većinu dostupnih medikamenata, tako da terapija mora biti kombinovana.
- ***Plasmodium vivax*, *P. malariae* i *P. ovale*** su preostale vrste, koje nisu tako opasne po čoveka. Postoje primeri uspešnog oporavka nakon mesec dana, čak i bez lečenja priznatim medikamentima. Nalaze se u svim tropskim krajevima sveta, izuzev ***Plasmodium ovale*** koji je ustanovljen samo u zapadnoj Africi. ***Plasmodium vivax*** i ***Plasmodium malariae*** se mogu nastaniti u ljudskoj jetri, što može izazvati dodatne komplikacije i zahtevati dodatni medicinski tretman.

Ronald Ros
(1857-1932)

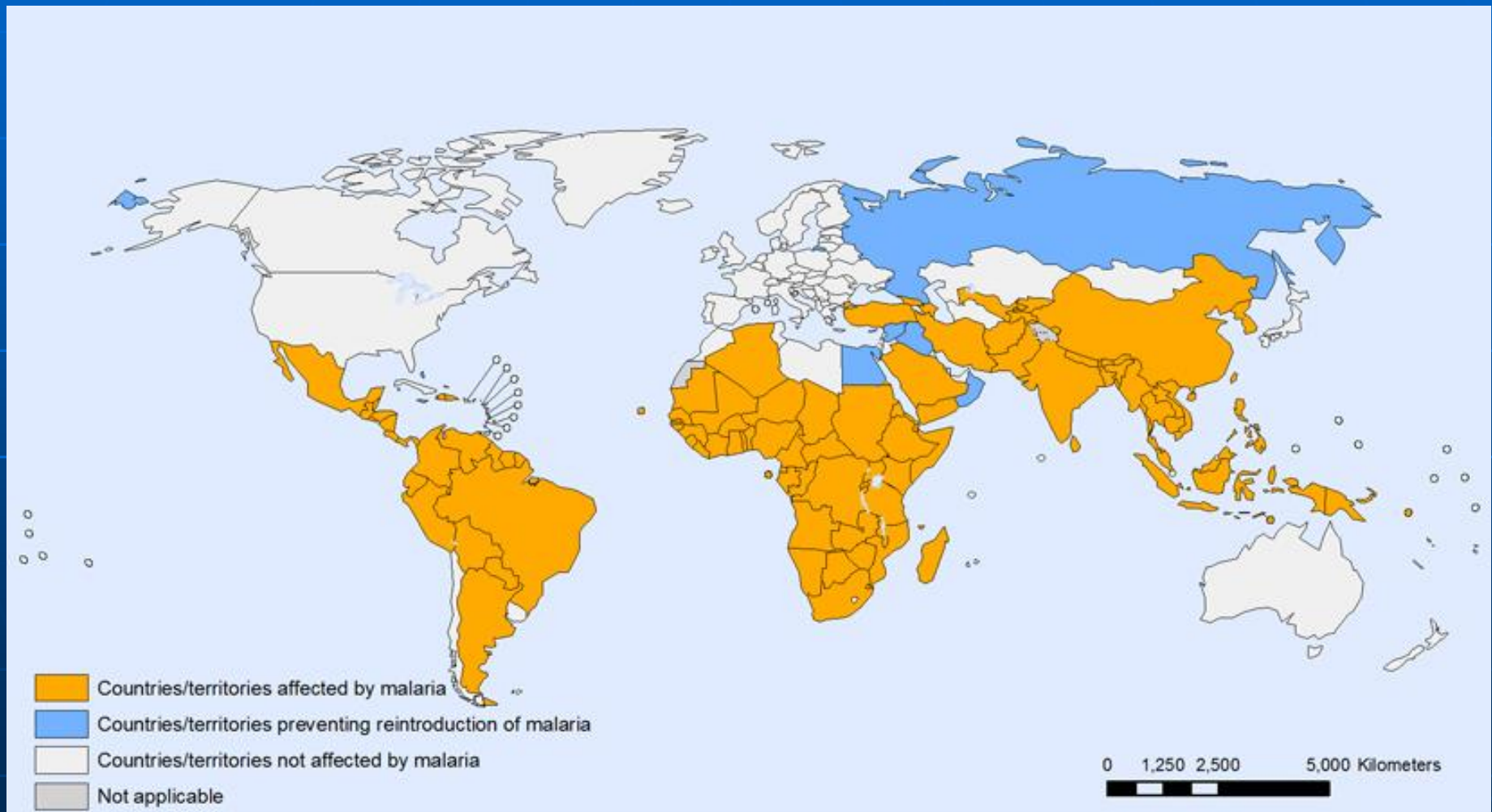

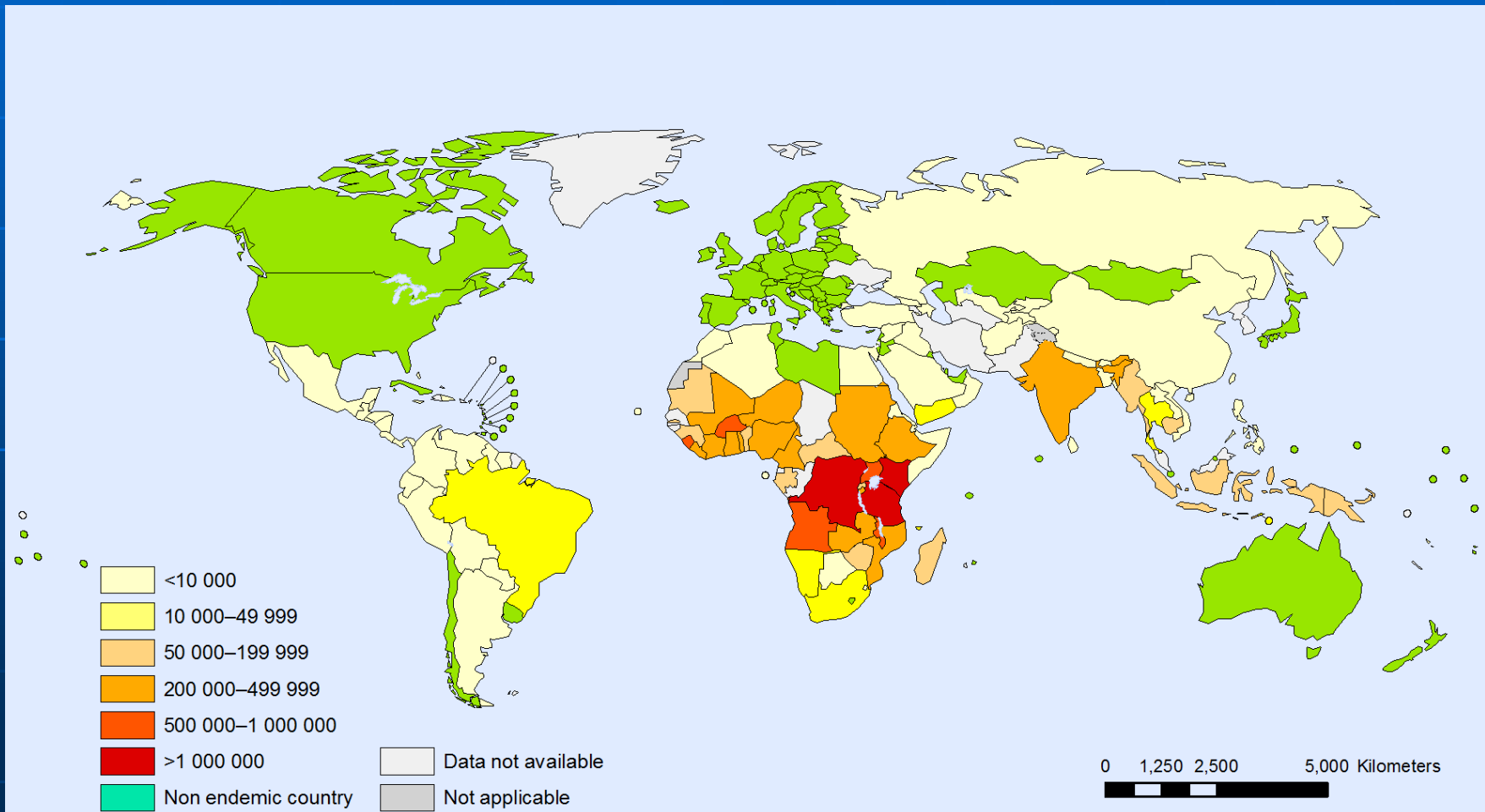

Države i teritorije pogođene malarijom tokom 2010. godine

Smrtnost uzrokovana malarijom tokom 2010. godine

Medicinska geografija - vežbe IV:

**PROSTORNA DISPERZIJA
EPIDEMIJA I PANDEMIJA U SVETU
(*kolera i malarija*)**